

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neînscrise nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-kőrat).
Prețul inserțiilor: o serie
germond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicarea
mai dese după tariful și invoi-
ală. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cinele poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un sema-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 114.

Brașov, Marți-Miercuri 23 Mai (5 Iunie).

1907.

Organizarea muncii noastre culturale.

(—) Dacă ne dăm samă de primejdii cu cari ne amenință actualul sistem de stăpânire în țara noastră, va trebui să recunoaștem, că el în loc să ne slăbească în ceea ce vrea să ne slăbească, adică în alipirea la neam și la limba străbună, face ca rândurile noastre să se strângă și mai tare. Cu cât crește primejdia ce ne amenință din partea stăpânirii ca neam și ca limbă, cu atât întăritarea de-a ni-le apăra și păstra crește și ea.

Este aceasta o lege a frii și pace. Rostul îngrijirii noastre pentru viitor, nu este deci teama, că prin forță ni-s'ar putea răpi, ceea-ce ne este nouă mai scump. Nu. Rostul temerii noastre față cu ziua de mâine — în halul acesta al stăpânirii ce ne vrea schimbarea la față — este, că suntem oprîți cu de-a sila în calea spre cultură, că în lupta aprigă pentru luminarea minții și inimii, noi vom rămânea în urma tuturor neamurilor râvnitoare din Europa. Și aceasta este aievea o primejdie de care trebuie să ne temem.

Azi viitorul neamurilor nu stă în vârful baionetelor, nici în gura tunurilor. Tăria lor nu este în sulii, ca odinioară, ci în mintea luminată. Viitorul neamurilor se găsește în cultura lor. Dajdia robiei intelectuale o plătim din sărăcia și necultura noastră chiar de-acum cu milioane de coroane, cari intră în punga stăpânilor străini de tot soiul: jidani, germani, maghiari, francezi etc. Noi suntem contribuabili tuturor, cari ne-au întrecut în cultură. Și dacă vom rămânea tot la coadă între neamurile culte, din robia noastră se va alege o robie de veci.

Primejdia acestei robii ne face să fim cei mai aprigi adversari ai stăpânirii de azi din țara noastră. Și tot primejdia aceasta trebuie să ne silească, să ne facem ochii în patru și brațele în zece, ca să delăturăm cât putem piedecile ce ni se pun în calea propășirii noastre culturale ca Români.

Ne mărginim de astădată la o singură chestiune din complexul problemelor muncii noastre culturale.

Este un ram puternic și însemnat în arborele vieții și muncii noastre culturale: propaganda pentru îmbrățișarea meseriilor. E o mișcare destul de tinără la noi. Nu au trecut nici 40 de ani, de când s'au făcut la noi primele încercări pe acest teren atât de însemnat. Mișcarea s'a pornit chiar de aci din Brașov și s'a inițiat în curând și în Sibiu, în cari orașe avem cele mai vechi și cele mai harmonice reuniuni de meseriași.

Acțiunea sprijinită de presă și de dărnicia unor mari și nemuritori mecenați și-a adus roadele sale. Azi avem sute de măiestri și mii de calfe și ucenici meseriași români, cari cultivă toate meseriile de prima trebuință în țara noastră. Și noi aducem prinosul nostru de laudă și recunoștință bravilor conducători ai acestor

și celorlalte reuniuni de meseriași români, pentru munca și râvna depusă întru ajungerea frumoaselor rezultate.

Dacă am scris acest articol, a fost ca să atragem acestor bravi conducători toată luarea aminte asupra unei chestiuni speciale, pe care nu numai să o țină în vedere, dar s'o facă obiectul unei acțiuni sistematice și cu îngrijire organizate.

E vorba de o peatră unghiulară în zidirea culturală a neamului nostru, și peatra aceasta reuniunile noastre de meseriași sunt chemate a o așeza. E vorba: de *distribuirea proporțională a meseriașilor noștri pe întregul teritoriu locuit de Românii din Transilvania și Ungaria.*

Distribuirea aceasta astăzi se face la întâmplare, fără program și fără sistem.

În lipsa unui birou central de informațiune și a unui tablou al necesităților locale de pretutindeni și al materialului disponibil de meseriași, toate aceste întocmire din punct de vedere exclusiv românesc, — scurt, în lipsa unei organizațiuni sistematice și consecvent conduse, distribuțiunea topică a meseriașilor noștri nici nu se putea face decât orbis și la întâmplare.

Urmările acestei neorganizări se arată în ambele direcții: și la meseriași și la publicul consument. Nemulțumiți sunt și unii și alții.

Avem orașe și comune (d. e. Brașovul, Sălișteea), unde putem să vorbim deja de o îngrămădire de măiestri meseriași, cel puțin în unele bresle. Rezultatul acestei îngrămădiri o simt într'un mod foarte tragic inșiși măiestri. Și noi cunoștem chiar aci în Brașov cazuri recente, în cari măiestri ne mai putând să existe, au luat drumul spre America. Concuranța mare locală i-a dat de mal și ei neștiind unde să-și încerce norocul la noi, au luat-o peste mare.

În același timp însă cetim în corespondența tânguioasă a unui bun Român din Petrea-Română (Toronto) publicată în nrul din urmă al revistei „Țara noastră“:

„...comuna mea natală are aproape 7 mii locuitori (aproape toți Români) dar durere și rușine! toți meșteșugarii și neguțătorii ei sunt străini (sârbi și nemți)“.

Iată dar, într'un loc prea mulți, într'altul nici unul.

Evident că dacă reuniunile noastre de meseriași ar întocmi un birou central de informațiune, care s'ar pune în legătură cu toate centrele românești și ar alcătui un tablou al locurilor fără de meseriași români sau fără de anumite bresle de meseriași și de altă parte un tablou al meseriașilor români din diferitele părți ale țării, mijlocind pentru o taxă modestă plasarea lor după trebuințele locale și generale, — zicem, — evident, că în acest caz anomalia de azi ar înceta și bună-starea meseriașilor noștri ar crește și ar sporii.

Totodată însă s'ar deschide și în astfel de comune, cum e Petrea Română, un nou ram de muncă cultu-

rală românească; prisosul populațiunii n'ar fi nevoie a emigra sau a flămânzi acasă, ci luând îndemnul de meseriașul român din sat s'ar aplica mai dinadins la munca independentă de meseriaș. — Un lucru, din punct de vedere atât economic, cât și național, de cea mai mare însemnătate!

În cadrul unui articol de sigur nu ne putem extinde la multe amănunte.

Ne mărginim a indica numai o lipsă în organizațiunea muncii noastre culturale și somăm cu toată dragostea de neam pe cei chemați ca să delature această lipsă cu știința, munca și râvna lor binecunoscută.

Facem apel indeosebi la reuniunile meseriașilor români din Brașov și Sibiu, ca să institue cât mai curând pe baze solide și largi un birou central de plasare și informațiune pentru meseriașii noștri din toată țeara.

Repetăm, că este vorba de o peatră unghiulară din clădirea culturală a neamului românesc. Greu lucru, dar bogat în roade!

Cu Dumnezeu înainte.

Situațiunea guvernului. După știrile mai nouă ce sosesc din Budapesta, svonorile privitoare la o criză iminentă în sinul guvernului se mențin pe lângă toate desmintirile ce se opun acestor svonorii. Acestor desmintiri nu se dă nici un crezământ. Ministrul-președinte Wekerle a plecat ieri seara la Viena. Se crede că lui Wekerle li va succede în timpul petrecerii sale în capitala Austriei să rezolve într'un fel sau altul criza și să pună capăt svonorilor diverse.

Din dieta ungară. În ședința de Sămbătă s'a continuat dezbaterile pe paragraful proiectului privitor la servitori. Deputatul naționalist I. Suciu luând cuvântul zice, că este nedreaptă și fără rost dispozițiunea care se cuprinde în alineatul întâiu al §-ului 32, în înțelesul căruia stăpânii ar trebui să plătească didacrul pentru copiii servitorilor lor numai în casurile când aceia cercetează o școală, iar de altfel nu. Propune, ca pasagiul acesta să fie șters din lege. Dep. Dr. Stefan Pop ia cuvântul la același §. și propune ca dreptul de dojenire să nu se estindă decât asupra patronului și asupra substitutului acestuia. Fiind timpul înaintat dezbaterile se intrerupe și se trece la interpeleări. Dep. Visonai interpelează în chestia detragerei debitului postal al ziarului maghiar din America »Szabadság«, iar contele Bathányi interpelează în chestia patriarhului sârbesc Brancovici din Carlovit.

În ședința de ieri, Luni, camera a dezbătut mai întâiu proiectele de legi privitoare la jubileul de încoronare. Referentul Hoitsy recomandă proiectul spre primire. Dep. Hodza declară, că naționalitățile votează proiectul în speranță, că guvernul actual nu va pune parlamentului piedeci, pentruca țeara să aibă în viitor un parlament ales pe baza votului universal, ceea ce este totodată și dorința fierbinte a Maj. Sale Monarhului. După această declarațiune proiectele se votează și se invită președintele a exprima Maj. Sale omagiiu camerei din incidentul jubileului de încoronare. Sămbătă în 8 Iunie dieta nu va ținea ședință.

Se continuă apoi dezbaterile proiectului privitor la servitorime.

Ministrul-președintele Beck în Budapesta. În cursul zilei de Duminecă, ministrul-președintele austriac bar. Beck a so-

sit în Budapesta conferind timp mai îndelungat cu Wekerle. După amiază s'a reînnoit la Viena.

Clubul român parlamentar bucovinean.

Se anunță din Cernăuți, că deputații români bucovineni alesi în Reichsrath br. Hormuzachi, Dr. Isopescul, Simionovici și deputatul conte Bellegarde, aies în cercul electoral român din Câmpulung, au avut o consfățiure în Cernăuți, în care au decis susținerea și pe viitor a clubului român, ca întrupare vizibilă a născuțelor române naționale. Probabil că clubului român i se va alătura și deputatul Aurel Onciul.

Se zice, că clubul fiind prea mic vrea să se alătore la un partid mai mare, despre care lucru se va lua hotărîre în Viena. Contele Bellegarde a declarat, că a urmat învătării deputaților români pe baza unei promisiuni ce a făcut-o înainte de alegerea sa, de a se alătura la clubul român.

Alegerile pentru colegiul I. de senat în România.

Duminecă au început alegerile generale parlamentare în toată România. Duminecă au ales alegătorii aparținători colegiului I. de senat, având să aleagă de fiecare județ câte doi senatori. Partidul liberal a prezentat câte un singur candidat în județele: Buzău, Dâmbovița și Prahova pentru a lăsa să se aleagă fără luptă fruntașii opozițiunii conservatoare. În celelalte județe liberalii au prezentat câte doi candidați. Opozițiunea conservatoare a pus câte doi candidați în toate județele, afară de județul Roman, unde în urma unei înțelegeri cu liberalii locali, ambele partide au prezentat câte un singur candidat și la Neamțu, unde comitetul conservator a decis să nu lupte decât pentru un singur loc.

Rezultatul definitiv al primului scrutiniiu dela colegiul I. de senat este acesta:

Opt locuri câștigate de opoziție prin alegerea d-lor G. Cantacuzino, Al. Bădărău, C. C. Arion, Cantacuzino-Pășcanu, P. Brătășanu, Teodor Cincu, Eug. Ghica-Comănești și Cantilli. Șapte balotaje și anume câte unul la Covurlui, Dâmbovița, Dorohoiu, Olt, R-Sărat și două la Gorj.

Dintre fruntașii liberali au fost aleși prim-ministrul Dim. Sturdza în două locuri, Anton Carp, Petru Poni, Al. Filipescu, P. S. Aurelian și generalul Budișteanu, ambii în Ilfov.

Astăzi, Marți, se fac alegerile pentru colegiul II. de senat.

Bătăușii de la Cehul-Silvaniei.

Cu privire la pertractarea procesului în afacerea bătăilor întâmplare cu ocașiunea alegerii de deputat în Ceh, »Gaz. de Dum.« mai dă următoarele amănunte:

Pertractarea s'a început înaintea tribunaleului din Zăău, în 21 și s'a terminat la 24 Maiu. Acuza a fost susținută în contra a 8 oameni. Apărarea Românilor din părțile codrului a luat-o asupra sa d-l Dr. George Pap, iar a someșnilor d-l Dr. L. Gyurko, care în cele două zile din urmă a fost substituit prin d-l Dr. Ioan Suciu.

În decursul pertractării 7 martori au adevărit prin jurământ că Rozenblum Izsák a lovit în cap pe veneratul președinte al partidului nostru național și fostul candidat de deputat în acest cerc. Alți 8—10 martori au întărit cu jurământul că Szigethi Izsef a bătut cu un par pe românul Rob și l'a făcut neputincios pe toată viața, iar alți 7—10 martori au adevărit că Balint György, Lajos și László au bătut în cap cu sabia pe românii alegători.

Procurorul Dr. Dioszeghy a apărat cauza cu o râvnă deamnă de pozițiunea ce o ocupă ca apărător al dreptății. Omul acesta, cu o oratorie, cum puținii procurori mai știu, cu martori și documente a dovedit, că acuzații au comis crimă și pentru aceia sunt vrednici de pedeapsă.

Omul acesta in decursul pertractării s'a nizuít a dovedi dreptatea intru așa mod și cu așa sârguință, cum ar fi nizuít să dovedească când ar fi fost români in locul ungarilor. Procurorul Dr. Dioszeghy și după comunicarea sentinței a rămas tot omul acela, care a fost înainte de acela, el a fost acela, care cu indignare a primit sentința, și el a fost acela, care scandalizându-se de judecata tribunalului... a anunțat apelație.

Acuzății au fost absolvați și cu toate acestea noi am învins. Vă mirați? Dar, oare nu-i învingere când acuzele s'au adeverit? Nu-i învingere când procurorul ungar cu puterea oratoriei și faziunea marilor a arătat tribunalului care e calea dreptății? Când a arătat că: »ungurul temându-și constituția, el însuși calcă sub picioare constituția aceea, când pe români in folosirea dreptului constituțional, îi atacă și îi împedecă.

Cronica din afară.

Revoluția din China. Ziarele engleze primesc știri cu totul alarmante cu privire la revoluția din China. Mișcarea ia un caracter general și guvernul chinez este foarte îngrijit, mai ales temându-se de a nu-și crea dificultăți serioase prin faptul, că insurgenții atacă zilnic pe europeni și instituțiile lor. După o știre sosită din sorginte privată, revoluția din China, care a cuprins întinse teritorii, e cu mult mai gravă decât se credea in general după știrile primite de ziarele europene. Numărul răzvrătiților ar fi colosal de mare, iar barbariile și atrocitățile comise in contra europenilor, fără de număr. Guvernul alarmat de cele ce se petrec și temându-se in mod serios de eventualitatea unor intervenții străine, a luat măsuri riguroase pentru a mărgini răspândirea adevărului asupra celor ce se petrec, și știrile publicate de ziare sunt supuse celui mai aspru control.

Conflictul dintre Passici și Vuici. In cercurile politice sârbești se afirmă că Vuici e hotărît a se retrage cu desăvârșire din viața politică. Știrea publicată de unele ziare, cumcă Vuici s'ar fi exprimat că-și va reține mandatul pentru a putea apărea in scupcină, unde dorește să aibă o explicație cu Passici, nu e întemeiată. Se afirmă, din contră, că Vuici ar fi declarat într'un cerc intim, că prin cele două scrisori adresate lui Passici și regelui Petru și-a luat deplină satisfacție și că acum persistă in hotărârea lui de a renunța la mandatul său. Cu toată influența de care dispune Passici in sânul scupcinei, se crede totuși că nu va reuși să obțină din partea parlamentului adeziunea pentru retragerea lui Vuici. Opozițiunea desfășoară mare activitate, pentru a menține mandatul lui Vuici, in dorința de a da apoi și mai mare extenziune scandalului politic, născut prin conflictul dintre cei doi bărbați de stat sârbi. Se așteaptă acum cu multă nerăbdare convocarea Skupcinei.

Poarta și patriarhul ecumenic. Ziarului »Politische Correspondenz» i-se comunică din Constantinopol: Zilele trecute patriarhul ecumenic a fost chemat la palat, unde primul secretar al sultanului i-a comunicat, ca să invite pe preoții și credincioșii bisericii sale din Macedonia, să se abțină dela orice legătură cu bandele grecești. Patriarhul a asigurat, că clerul și credincioșii greci au o purtare corectă

și sunt pătrunși de cele mai curate sentimente de supunere față de sultan. Poarta a trimis o nouă scrisoare patriarhului, prin care cere revocarea mitropolitului grec din Drama, Cristostomos. Majoritatea sinodului s'a declarat pentru revocarea mitropolitului, s'a luat însă deciziunea a se trimite mai întâiu guvernului o nouă scrisoare, prin care să se asigure Poarta, că acuzațiile aduse mitropolitului din Drama nu sunt decât calomniile și că acesta s'a mărginit in totdeauna la activitatea lui bisericească.

Politica germană internațională. — La banchetul oferit ziariștilor englezi, cari, după cum se știe, au făcut o vizită confrăților lor din Berlin, d-l de Mühlberg, subsecretar de stat la externe, a rostit un important discurs asupra politicii germane din punct de vedere internațional. Iată punctele principale ale discursului său: D-l de Mühlberg a arătat mai întâiu, că armata germană, întemeiată nu cu scopul de a cuceri, ci de a apăra patria in caz de atac, continuă a fi și astăzi un instrument de apărare, nu de cucerire. Cât privește flota Germaniei, ori ce s'ar zice, ea se desvoaltă in vederea tuturor și conform cu programul supus parlamentului și adoptat de el. O simplă comparație cu flota de război engleză poate să arate observatorului critic, că forțele maritime de luptă ale Germaniei sunt întrebuintate pentru a ocroti coăstele țării și comerțul maritim german. — Noi nu voim nimic mai mult, a spus oratorul, dar aceasta o voim cu dreptul ce aparține ori cărei națiuni mari, care tinde spre progres. Subsecretarul de stat dela externe explică apoi, că e de ajuns de a ceti istoria Germaniei pentru a vedea cât de mult această țară a suferit de pe urma popoarelor străine războinice și pentru a înțelege, că e o necesitate istorică pentru dânsa, ca să fie înarmată. El se silește apoi să alunge temerile ce există despre o eventuală întrebuintare a acestei forțe armate, pentru a da loc expansiunii din ce in ce mai mare a populației germane. Emigrațiunea germană scade in mod simțur. Germania are destule terenuri pentru a da spațiu și muncă oricărui cetățean german.

Oratorul declară apoi, că Germania vrea o concurență leală in comerțul de astăzi. E o eroare că politica germană n'are statornicie. Ca concluzie, oratorul a declarat, că vrea să lucreze pentru a deștepta între Germania și Anglita o înțelegere și o stimă reciprocă, pentru a distruge legendele false și neîncrederea nejustificate, cari aduc neliniștea între națiuni.

Acordul comercial americano-german. Din Washington se anunță că președintele Roosevelt a notificat prin decret încheierea acordului de comerț cu Germania.

Ministrul de externe publicând aceasta, exprimă părerea de rău că nu s'a putut obține tariful minimal pentru toate produsele americane, ceea-ce n'ar fi posibil decât printr'un tratat de reciprocitate ce s'ar adopta pe cale legislativă. Ministrul de externe publică in același timp o scrisoare a secretarului de stat la finanțe d-l G. B. Cortelyou către președintele Roosevelt, purtând data de 9 Aprilie și spunând că acordul comercial americano-german va favoriza relațiunile amicale dintre Germania și Statele Unite.

Reorganizarea senatului rus. Agenția »Westnik» află că conziliul imperiului a început eri să discute proiectul privitor

la reorganizarea senatului. Reforma are de scop a preciza mai bine relațiunile dintre senat și ministerul justiției pentru a se putea da mai repede curs chestiunilor supuse senatului.

Criza monarhică din Portugalia.

Ultimele telegrame venite din Portugalia anunță că situația dinastiei, de Saxa Coburg este serios periclitată și se vorbește chiar de pe acuma de o detronare a regelui Don Carlos I, iar la tronul Portugaliai va fi chemat un membru al dinastiei Braganța.

Cauzele cari au provocat critica situație in care se află actualmente dinastia de Saxa Coburg Gota in Portugalia sunt:

In primul rând traiul absolut risipitor al regelui Don Carlos I, care incasa lista sa civilă inainte cu zece luni de termenul prevăzut. Mulți membri ai partidului i-au adus apoi invinuiri că pentru a satisface cât mai lesne multiplele sale plăceri, suveranul Portugaliai caută să facă avere prin amestecul său in diferite întreprinderi industriale.

Pe de altă parte partidul republican folosindu-se de relevările ce s'au făcut in camera Cortezilor, cu privire la atitudinea interesată și antipatriotică a regelui Carlos I, au hotărât ca să facă o propagandă și mai vie in favoarea ideilor republicane să creeze o opinie publică care să-și manifeste dorința ca actuala dinastie să fie înlăturată și să se întroneze republica.

Dinastia Braganța, despre care se vorbește că va fi chemată la tronul Portugaliai, a jucat un mare rol in regatul portughez.

In anul 1640, când Catalonia s'a răsculat contra lui Filip al IV-lea, Portugalia a urmat pilda acestui stat. Vice-regele de atunci a fost deposedat, iar ducele de Braganța, descendentul regelui Ioan I, a fost proclamat rege sub numele de Ioan al IV-lea.

In vremea celor trei domnitori din urmă, Portugalia n'a încetat să realizeze o serie de reforme economice prudente: stabilirea unui cadastru, desființarea sclăviei in coloni, vânzarea bunurilor clerului, răscumpărarea căilor ferate și in deosebi îmbunătățirea serviciilor și a regimului financiar.

De câțiva ani se semnalează o puternică mișcare anticlericală și republicană, la care participă mulți bărbați politici și literați de frunte ai țării.

STIRILE ZILEI.

— 22 Maiu v.

Serviciu divin in ziua jubileului de încoronare. I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan Mețianu a dispus printr'un circular, ca in ziua jubileului de încoronare, 8 Iunie n., să se officieze servicii divine in toate bisericile gr. or. române din Archidieceză. Măne Mercuri, I. P. S. Sa va pleca — precum cetim in »Tel. Rom.» — la Budapesta pentru a participa la serbările jubileului de încoronare.

Examene. Astăzi s'a început la școala comercială superioară română din Brașov examenul in scris de maturitate.

sub paza vitejilor până când își vor găsi locul într'un monument, pe care M. S. îl va ridica gloriei nemuritoare al armatei.

Și monarhul răspunde: »Noi suntem aici mai mulți ca 900 de bărbați, cari au luptat in contra marelui rege, ale cărui trofee de războiu le-au cucerit fiii noștri. Părinții n'au fost mai puțin viteji decât fiii lor, dar ei nu avură același conducător!»

Și toți învalizii jurară să păzească acest tesaur... Dar nu mult timp aveau să stea relieviile regale sub paza lor.

După șapte ani puterea lui Napoleon era înfrântă; spada lui Frideric cel mare însă a dispărut de atunci și nimeni nu poate spune cu siguranță, ce s'a făcut cu ea. Evenimentele anului 1814 au luat spada in vârtejul lor.

Armatele aliate erau in marș; era aproape primejdia cuceririi Parisului. La 30 Martie ducele de Feltré scria marelui Serurier: »Nu mă indoesc, că Esc. Voastră a-ți luat toate măsurile, de a conserva prețioasele obiecte, cari se află in paza voastră, inainte de toate spada lui Frideric cel mare». Mareșalul însă nu luă in seamă acest avertisment și uită, că drumurile spre Loire erau încă deschise și nu luă nici o măsură, ca să salveze re-

Examenele publice ale elevilor seminariului pedagogic-teologic »Andreian» al Archidiecezei gr. or. române se vor începe in 28 Maiu v. și vor ținea până inclusive 7 Iunie v. In 9 Iunie se va încheia in mod festiv anul școlar.

Promoțiuni. Zilele acestea au fost promovati la gradul de doctori in drept la universitatea din Cluj d-nii E. Sânpetreanu și O. Cernea. Felicitările noastre!

Adunarea extraordinară la fonduri in Năsăud s'a ținut — scrie »R. B.» — Joi in 30 Maiu, fiind de față 32 membri. După o discuție temeinică de 4 ore s'a luat la cunoștință raportul delegațiunei de 20, aleasă in 1905 in chestiunea stipendiilor, s'au aprobat pașii de până acum și s'a dat absolutoriu, iar pentru viitor s'a ales o delegațiune de 9, care să facă toate dispozițiile ce va afla de lipsă și de aci încolo. Din această delegațiune fac parte membrii: Dr. D. Ciuta, Ciril Deac, Gerasim Domide, Ion Pecurariu, Dr. Vasile Pahone, Dr. V. Onișor, Dr. D. Longin, G. Scridon, Emil Domide.

Proces de pressă. Ziarului »Renașterea» din Caransebeș i-s'a intentat un nou proces de pressă pentru publicarea unei notițe, prin care s'a atras atențiunea alegătorilor dietali, ca să se intereseze de cu bună vreme, ca să fie luați in lista alegătorilor.

Turneu de teatru. D-l Zaharie Bărsanu, întors din Italia, va începe in vara aceasta un nou turneu de teatru. Se vor da reprezentații, începând cu Făgărașul, in: Seliște, Orăștie, Hunedoara, Hațeg, Medias, Brad, Abrud, Oravița, Bozovici, Lipova, Blaj, Sibiu, Brașov și in alte orașe, unde trupa teatrală va fi chemată. Repertoriul cuprinde piese nouă. Se vor reprezenta comedii localizate din italieneste, o dramă de Ibsen (Strigoi), și 3 piese originale: două comedii și o dramă, toate de Zaharie Bărsanu.

Concert bisericesc. Măne Mercuri, la 8 oare seara, se va executa de către »Männergesangverein»-ul săsesc din loc pentru a doua oară și de astă-dată in biserica mare evangelică din piața »Deutsches Requiem» de J. Brahms, care fără îndoială va fi un concert rar, având in vedere spațiul mare și acustic al bisericii. Astfel de concerte ca aceste, se dau de obicei numai in orașe mari, prin urmare este a se considera, ca unul dintre cele ce nu se aud adese.

Un scandal ne mai pomenit. Sub acest titlu se raportează »Unirea»: In ziua de 19 Maiu n. s'a sfințit cu ceremonia îndatinată, o cruce ridicată de vre-o câțiva credincioși din comuna Craifalău (tractul protop. Dicio-Sân-Mărtin). Crucea a fost ridicată afară din sat, lângă drum, pe locul lui Ioan Manta, care mai mult a contribuit pentru ajungerea acestui lucru bun și frumos. Și pe când creștinii din acea comună erau mângâiați in suflet, că au și ei in hotarul lor o cruce, care să-i ferească de rele, iată că bucuria lor, se întoarce intru întristare. A treia zi după ce a fost ridicată crucea, Marți in 21 crt. cu mare însuflețire ies aproape toți ungurii reformați, cari formează jumătatea poporațiunei din acea comună, și ziua in văzul tuturor fără nici o teamă, cântând și strigând sapă crucea din pământ, o duc in sat și o razimă de poarta lui Ioan Manta. Un moment emoționant a fost,

lieviile. El luă însă ciudata hotărâre, de a arde toate trofeele. S'a făcut un rug, pe care s'au pus toate drapelele și lucurile prețioase și in câteva minute flăcările prefăcură in cenușe toate aceste mărturii ale gloriei trecute. Se zice, că acolo s'a distrus și spada lui Frideric cel mare.

Rămășițele aceiui autodafee au fost aruncate in Sena, la un loc retras.

In curând însă se iviră primele îndoeli; se ridicară oameni, cari nu voiau să creadă in acea distrugere și se născu speranța, că într'o zi se vor găsi trofeele într'un loc ascuns. Dar cercetările, pe cari le-a făcut la 1830 mareșalul Jurdain, au avut ca rezultat, că toate drapelele și celelalte trofee... au fost cu totul distruse, fără o singură excepțiune. La 30 Martie 1814, in prezua întrării aliaților opera fusese săvârșită. Dar nicări in aceste documente nu se pomenesc de spada regelui Frideric.

Istoriograful Desirè Lacroix, care a stat in contact intim cu acele persoane, cari se aflau in viață in epoca aceea, poate aduce mărturisirea unui martor ocular, baronul Ducasse, fost adjutant al regelui Jérôme.

Ducasse l'a asigurat de mai multe ori, că atunci a fost aruncată in flăcări și

FCILETONUL »GAZ. TRANS.»

Spada regelui Frideric cel mare.

(Impăratul Napoleon I in camera mortuară a regelui. — Memorabila zi de 17 Maiu 1807. — Relievii arse. — Unde este spada lui Frideric cel mare? — Secretul Seniei).

Peste câteva zile se implinesc o sută de ani, de când Prusia a fost îngenunchiată de marele împărat Napoleon I.

La 17 Mai st. n. împăratul Napoleon ordonă, ca spada lui Frideric cel mare să fie transportată cu mare pompă și cu toate onorurile in domul Invalizilor din Paris. In timpul scurte sale petreceri in Berlin victoriosul cuceritor vizitase și orașul Potsdam, trecuse prin grădinile liniștite din Sanssouci, cari și astăzi reoglindează spiritul marelui Frideric, străbătuse prin apartamentele, in care regele prusian își petrecuse ultimii ani ai vieții sale și stătuse mult in tăcere in camera mortuară a regelui Frederic, scutundat in gânduri.

Jur împrejur se aflau la locul de mai înainte toate lucrurile, după cum erau ele pe timpul regescului lor proprietar; spada marelui rege era acolo, împreună cu eşarpa, pe care o purtase in războaiele sale.

»Această spadă, zise Napoleon, are pentru mine mai mare valoare decât toate tesaurile Prusiei.

El o luă cu sine. Domul invalizilor fu ales să conserve acest tesaur și ca escortă avea s'o însoțească 280 drapele, pe cari Napoleon le cucerise in războaie sângeroase.

Intreg Parisul era cuprins de solemnitatea acestui eveniment.

In dimineața zilei de 17 Maiu o mare mulțime umplea Place du Caroussel și toate stradele gemeau de lume. Intre salve de tunuri echipagiile înalților demnitari ai statului pășiră palatul Tuileriilor, urmate de trăsuri splendide, in care se aflau trofeele cucerite. După aceea venia călare Moncy, ducele de Conegliano, lui îi rezerve vase împăratul onoarea de a purta spada marelui rege prusian. In fața curții aștepta mareșalul Serurier, guvernatorul domului invalizilor. »In numele și la porunca împăratului, prea grațiosul nostru suveran, îți predau ordinul (decorația) și armele, cari au aparținut unui monarh, căruia Prusia și Europa îi va păstra o profundă amintire. Această cucerire este pentru Franța un semn de biruință și o podoabă vrednică pentru asilul apărătorilor țării... Este voința M. S. ca ele să rămână

când soția lui Ioan Manta, care se afla la câmp, văzând ce vreau păgânii aceștia, a îmbrățișat crucea, strigând: Lăsați-mi crucea. Se mai zice acum cineva, că aceștia sunt creștini! Cu toate aceste locuitorii reformați unguri din acea comună, când sunt încercați de vre-un rău mare, mereu chiamă pe preotul român să le facă sfințire de casă, sau sf. maslu la bolnavi, și atunci în năcaz cu drag sărută sf. cruce. E de mirat deci, ce i-a putut îndemna, să facă un scandal, ca cel mai de sus.

Derailare. Din Salzburg se anunță, că în apropierea stațiunii Bischofshofen a deraliat eri un tren de persoane. Conducătorul locomotivei a fost ucis. Șapte persoane sunt grav rănite.

Consulate și legațiuni. România are în țări străine 11 consulate și 11 legațiuni. Legațiuni are în Atena, Berlin, Belgrad, Constantinopol, Haga, Londra, Paris, St.-Petersburg, Roma și Viena. Consulate generale are în Sofia, Cairo, Budapesta, Constantinopol și Odessa, apoi consulate în Bitolia, Cernăuți, Iania, Ismail, Rusciuc și Salonic. Afară de acestea mai are câteva consulate de onoare.

Nenorocire la un concurs de tragere la țintă. Duminică dimineața, cu ocaziunea serbării naționale italiene, s'a ținut în Roma un concurs național de tragere la țintă. La sfârșitul serbării, un balon militar a făcut o ascenziune, înălțându-se până la 300 metri. Atmosfera fiind încărcată de electricitate, o descărcătură electrică a incendiat balonul, care a căzut producând o imensă emoțiune. Căpitanul Univelli, care se afla în balon, a fost dus muribund la spital. Suveranii Italiei, au fost viu impresionati de acest accident. Regele s'a dus să viziteze pe căpitanul Univelli la spital, stând o jumătate de oră la căpătâiul muribundului. Căpitanul și-a dat suflatul după amiazi.

Monografiile moșilor Academiei. Academia română lucrează actualmente la alcătuirea monografiilor moșilor sale. În aceste monografii se coprinde descrierea completă a solului, populațiunii și a condițiunilor de muncă de pe moșile Academiei. Ele vor fi curând date publicității și vor servi ca bază la stabilirea unui nou regim de muncă, mult mai prielnic sătenilor decât cel de până acum. Se știe că chiar actualele condițiuni de muncă ale Academiei sunt cele mai bune din întreaga țară.

Dela oficiul orașenesc de dare primă spre publicare următoarele: Proprietarii, cari posed puști de vânat și cari reflectează la scutirea de dare, se provoacă să-și procure dela oficiul orașenesc de dare blanchete, în care trebuie introduse datele prescise. Aceste blanchete au a se înainta aceluiaș oficiu cel mult până la 30 Iunie a. c.

Atentat contra unui preot. Din Iekaterinburg se anunță, că Duminică noaptea a explodat o bombă pe coridorul locuinței preotului Starizyn din Pașița. Coridorul a fost distrus de explozie, nimeni n'a fost însă rănit. 16 lucrători de fabrică au fost arestați bănuiți ca autori ai atentatului. La locuințele lor s'au făcut minuțioase percheziții, cari n'au dus însă la nici un rezultat. Preotul Starizyn este membru al ligii poporului rus.

spada regelui Frederic. În anul 1857 Du-casse îi repetă încăodată descrierea acelei scene :

»Stăteam atât de aproape de foc, ca lângă d-ta... Scotocoam într'o grămadă de resturi arzătoare de drapele, pentru ca să poată arde mai repede. Văzui, cum spada a fost aruncată în foc. — Da, da, toate au perit în flacăric.

Dar flăcările, cari mistuiră stofele drapelului cu greu au putut fi în stare de a distruge oțelul, sau să-l schimbe măcar. După ce se stinse focul, s'au conservat în cenușe toate părțile metalice. Deja la 1815 veni un inginer, M. Gaillard, se duse la locul, unde rămășițele aceluiaș autodafeu fusă aruncate în Sena, și începu cercetări și reuși ajutat de Bandoin, directorul ziarului »Moniteur de l'Armée« să scoată din apă 15 armamente de bronz și 68 bucăți de cupru, cari au fost redade domului Invalizilor.

Firește că aceste sunt puține față de ceea-ce se aruncase anul trecut în apă. Dar ele dovedesc, că toate bucățile de metal au resistat aceluiaș foc și că nici spada regelui Frideric cel mare n'a putut fi cu totul distrusă. Și astfel există probabilitatea, că spada regelui prusian se află în acel loc din Sena; de sigur că nisipul și nămolul, care s'a depositat pe ea în timp de aproape un veac, au acoperit-o astfel că nu se va mai putea găsi nici-odată...
C.

Mari cutremure de pământ. Din Santiago se anunță, că trei puternice cutremure de pământ au făcut ca toate clopotele bisericilor să înceapă a suna, provocând astfel o mare panică în sânul populațiunii. Pagube însă în oraș n'au fost. Sunt temeri că s'au produs pagube în interiorul țării.

Un mare incendiu la New-York. »Daily Telegraph« află din New-York că Joi a ars vila fabricantului de țigarete Walter Schiffer. Două fiice ale lui Schiffer împreună cu guvernanta și cu două servitoare au pierit în foc. Soții Schiffer voind să salveze pe copii, au suferit grave arsuri.

Scufundarea unui vapor. Din Constantinopol se anunță, că vaporul de petrol german »Sophie«, venind din Batum s'a scufundat la intrarea Bosforului din cauza unei cețe. Echipajul a scăpat.

Monografiile comunelor.

Concurs cu premii.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu« și-a luat de scop, ca prin împărțirea de premii în bani să dea îndemn și ajutor aceloră din cărturarii noștri, cari s'ar hotărâ să facă descrierea amănunțită (monografia) a comunelor din comitatul Sibiu.

Fie-care lucrare are să cuprindă descrierea (monografia) unei singure comune, putând de altfel incurge despre o singură comună și mai multe lucrări. Lucrările incurse se vor examina de un juriu literar, la propunerea căruia comitetul Reuniunii agricole va conferi deocamdată următoarele 3 premii și anume :

Lucrarea, care va fi aflată de cea mai bună se va premia cu 90 cor. Lucrarea declarată ca a doua de bună se va premia cu 60 cor. Lucrarea declarată ca a treia de bună se va premia cu 50 cor. Incurgând mai multe lucrări vrednice de premeiat, acele se vor considera la concursul ce-l vom publica în 1908.

Monografiile au să cuprindă între altele cam următoarele :

istoricul comunei, încât se pot afla date dela întemeiere și până astăzi. Numărul locuitorilor după gen, naționalitate și religia lor. Câți știu ceti și scrie. Starea sanitară, traiul, ocupațiunea, (câți au absolvat școli mai înalte, anume cine și ce ocupație are; câți sunt aplicați la meserii, la negoț sau la alte întreprinderi?) Imbrăcămintea etc, a locuitorilor. Obiceiurile și datinele. Credințele deșarte. Jucul, cântecile, chiuiturile, bocetele, poveștile, glumele etc. Limba vorbită cu toate particularitățile ei etc. Descrierea stradelor, a caselor și a celorlalte zidiri, materialul din care sunt alcătuite, cu câte încăperi și cam câți oameni locuiesc în una.

Descrierea edificiului școlar, anul zidirii lui, numărul încăperilor, al învățătorilor și al elevilor, mijloacele, din cari se susține și eventualele izvoare, din care s'ar putea susținea și pentru viitor școala. Câți învățători au funcționat la școală și cum se numesc ei.

Descrierea edificiului bisericeii, cu anul zidirii, cu numele celor cari au adus jertfe mai mari la edificare; câte persoane încăp în biserică. Dacă în biserică se găsesc lucruri vechi de interes arhitectonic, de sculptură, pictură, literatură etc. Mijloacele bănești ale bisericeii, fondul propriu și celelalte eventuale fonduri și fundațiuni. Cercetarea bisericeii. Numele preoților cari s'au perundat etc.

Descrierea progăzii (cintirimului) cu crucile, stâlpii cu pomii și cu celelalte poadoabe închinade de poporațiune în amintirea iubiților răposați. Descrierea casei parohiale, a casei comunale și a altor zidiri publice. Descrierea grădinilor, mărimea și felul de cultură al lor. Să se pună pond deosebit pe cultura poamelor și a solurilor de poame; descrierea școlăii de pomi etc.

Să se descrie hotarul comunei peste tot, cu mărimea lui de odinioară și de acum; apoi să se facă descrierea agrilor, livezilor (fânațe), viilor, pășunilor, pădurilor și a pământului neproductiv. Unelele întrebunțate la lucrarea pământului, odinioară și acum, plantele ce se cultivă și plantele, a căror cultură nu este cunoscută, dar ar fi potrivite a se cultiva. Cât e roada aproximativă anuală, câtă se întrebunțază de locuitori și câtă se pune în vânzare. Descrierea vitelor și a altor animale. Soiul, prețul și numărul lor. Aici să se arete anume, ce s'a făcut pentru îmbunătățirea rassei și ce ar fi de făcut și cu ce mijloace pentru viitor. Descrierea așezămintelor din comună, cum și a tot ce de interes etc. Ca îndreptar la descrierea monografiilor recomandăm monografia co-

munei Orlat de R. Simu, a comunei Gura-răului de I. Muntean și a comunei Răhău de N. Cârpenișan.

Lucrările adresate »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu« să se trimită până la 1 Octomvrie n. 1907. Ele să se însoțească de un plic (cuvert) închis, cuprinzând un bilet cu numele autorului, iar pe plic să se scrie titlul lucrării. Reuniunea se va îngriji, ca lucrările aflate bune și premiate să fie tipărite.

Sibiu, 27 Maiu 1907.
Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.
Pantaleon Lucașa Vic. Tordășianu,
president. secretar.

Bibliografie.

În institutul de arte grafice »Minerva« a apărut acum de curând »Prin Bulgaria la Constantinopol« de N. Iorga cu ilustrațiuni de pictorul Stoica. Prețul 2 cor. 50 bani.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 4 Iunie. În conferența de eri a partidelor coalițiunii s'au primit proiectele privitoare la căile ferate. La §-ul 5 s'a primit amandamentul ministrului croat Iosipovici, ca pe teritoriul Croației și Slavoniei să se ceară dela impiegații căilor ferate și cunoștința limbei croate. Declarația ministrului Jospovich, că și pe viitor se va nisui a susținea raporturi frățești între Croația și Ungaria a fost primită cu plăcere.

Budapesta, 4 Iunie. O parte a deputaților croați au sosit eri în Budapesta. Cei mai mulți vor sosi, când se va începe în dietă desbaterea pragmaticeii de serviciu a impiegaților dela căile ferate ungare. Ei intenționează a duce o luptă puternică în contra proiectului.

Viena, 4 Iunie. Ministrul președinte austriac Beck a declarat că svonorile despre dimisiunea cabinetului austriac nu sunt adevărate. Beck a mai declarat, că nu se teme de numărul mare al deputaților socialiști, căci cu cât mai numeros e un partid cu atât mai mare e și responsabilitatea sa.

Viena, 4 Iunie. Formarea unui club german în viitoarea cameră nu a succes; agrarienii s'au constituit într'un partid separat.

Budapesta, 4 Iunie. Aparatele seismografice ale institutului meteorologic central din Budapesta au semnalat eri un cutremur puternic la o depărtare de 12.000 chilometri.

Arad, 4 Iunie. În Maria-Radna au încetat din viață două țărance mușcate de muștele columbaeae, cari au inundat în mare număr ținutul.

Diverse.

Omor pentru o batistă. Frații Marin și Gheorghe Olteanu din Târgoviște, îndrăgeau amândoi pe aceeași fată. Mercuri se luară la ceartă din cauza unei batiste, pe care fata o dăduse lui Marin, deși o promisese lui Gheorghe. La un moment dat, cearta degeneră în bătae și Marin, infuriat, luă un lemn, cu care lovi atât de rău pe fratele său, încât îl trânti la pământ. După câteva ceasuri de chinuri îngrozitoare, nefericitul tânăr a încetat din viață. La autopsie s'a găsit osul cranian zdrobit și câteva sfărâmături de os în creier. Marin e disperat și regretă crima, pe care a comis-o într'un moment de furie, aproape fără să-și dea seama ce face. Acest omor a emoționat adânc împrejurimile.

Cel mai bogat ziar socialist. La Girar în Kansas (America) apare un ziar socialist săptămânal intitulat »Appeal to Reason«, care are tirajul cel mai mare din toate organele socialiste din lumea întreagă. Fondat în 1895 de Wayland, la sfârșitul anului numără 25000 de abonați. În urmă tirajului lui a crescut necurmat în chip formidabil. Din 150.000 de abonați în 1901 el ajunsese la 175.000 în 1906 și la 275.000 în Februarie trecut. La 30 Martie 1907 »Appeal to Reason« avu 300.000 de abonați. Cu o îndrăzneală »americană«, Wayland calculează, că dacă cifra în care n-rul abonaților crește, se menține sta-tornic, el va putea să înceapă o campanie

președențială în anul viitor cu 400.000 cetitori, și crede că în anul 1909 va avea 900.000, iar în anul 1910 un milion de abonați.

Industria automobilă în diferitele țări. La început, Franța era aceea care avea aproape monopolul industriei automobile, dar treptat ea a văzut crescând numărul concurenților ei. În 1898, Franța construisă 1631 de mașini, Germania 894, Englitera 682; Belgia, Italia și Statele-Unitate nu fabricau încă. Aceste din urmă națiuni au intrat în luptă: cea dintâiu în 1900, a doua în 1901, a treia în 1902. În anul 1906, producția franceză, deși s'a ridicat la cifra de 55.000 da mașini, a fost întrecută de Statele-Unitate, care a construit 58 de mii. Germania a fost întrecută de Englitera, care a pus în circulație 27 de mii de automobile; ea a rămas în rangul al patrulea cu o producție de 22.000. După ea, vine Italia, care până în 1905 era în urma Belgiei; în 1906 ea a atins cifra de 18.000, pe când Belgia a rămas cu 12.000. Progresul cel mai surprinzător l'au realizat Statele-Unitate. În 1902, ea nu construisă decât 314 mașini, pe când Franța producea 24.000. În anul următor, producția lor s'a ridicat la 2.722; în 1904, ea a ajuns la 11.374, în 1905 la 23.827, iar în 1906 la 58.000, cifră care li asigură recordul.

Plante curioase. Sunt multe plante de acestea. E mai întâiu planta carnivoră, care era să mănânce un căne, cănele doctorului Rumstauss. Acest doctor se plimba într'o zi pe malurile lacului Nicaragua cu cănele său, când zări deodată că animalul care îl însoți, e luat pe sus și legat. În drumul lor se aflase o plantă carnivoră care aruncase asupra bietului căne lungile sale cordoane negre, viscoase și care se sileau să-l înăbușe. Această primejdioasă plantă numită »ladococtus« e peirea păsărilor, cari din întâmplare se abat în jurul ei.

Există apoi planta »peccatonusc«, în Egipt la Gabon și în India occidentală. Această plantă arată vremea frumoasă vijelia etc. Când barometrul se urcă, frunzele ei se apleacă, iar când se coboară, frunzele ei din potrivă se ridică. Ea mai arată și cutremurile de pământ, erupțiile vulcanice, exploziile de mine etc.

Există de asemenea în Chili o plantă de tot curioasă. Cel mai mic grăunte de nisip care se așează pe frunzele sale, cel mai ușor vânt care suflă, provoacă la această plantă simțiitoare și friguroasă accese curioase. Frunzele îi se roșesc ca mâ-nile omului la frig. Ea e zguduită mereu de o mișcare ca de spasmi și lasă să se audă un sunet ușor foarte asemănător cu strănutatul. Ea a fost descoperită de curând și până acum botaniștii, nu s'au înțeles asupra numelui ce trebuie să-i dea.

„ALBINA“ institut de credit și de economii Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Mai 1907.

Intrate:

Numerar ou 1 Mai 1907.	Cor. 12,096-55
Depuneri spre fructificare	150,182-02
Cambii rescumpărate	368,240-—
Conturi curente	9,462-74
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	33,037-70
Imprumuturi pe produse	—
Monetă	5,345-24
Comisiuni, cupone și efecte	36,891-77
Banci	392,423-77
Interese și proviziuni	29,506-06
Diverse	480,581-70
Cor.	1.517,767-48

Eșite:

Depuneri spre fructificare	Cor. 274,635-54
Cambii escomptate	413,340-50
Conto curent	12,045-78
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	26,172-—
Imprumuturi pe produse	—
Monetă	5,688-69
Comisiuni, cupone și efecte	36,514-13
Interese și proviziuni	6,519-88
Spese și salare	3,593-78
Banci	460,238-01
Diverse	261,773-93
Numerar ou 31 Mai 1907	17,255-74
Cor.	1.514,767-48

Dr. Nicolae Vecerdea   Iosif Oncioia
dirigent,   contabil.
Ioan Murăroiu
cassar.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.interim.: Victor Branisce

Corsete franțuzești și corsete pentru dame în poziție, specialități de bandaj pentru stomac, pântece, gradhalter cu prețuri ieftine se capătă la Rappaport B. Strada Porții Nr 16 etajul I.

Produsele Fabricii de mărfuri argiloase din Cristian (țevi de piatră și articole Chamotte) se află de vânzare cu prețuri originale numai în **Depositul din Brașovul-vechiu, Strada lungă Nr. 35, care s'a deschis din 1 Maiu.**

(2843. 6-39)

La tipografia și libtaria A. Mureșianu se află de vânzare următoarele:
Cărți literare aparute din editia „Minerva, Bucuresci.

- N. Petra-Petrescu.** Ilie Marin, istorică pentru tinerime, localisată după nemțesce. 193 pag. . Prețul cor. 1.50
- Vasilie Pop.** „Domnița Viorica” roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
- M. Salodeanu.** „Floarea Oflită”, roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
- Ștefan Iosif.** „Credințe.” Poezii à cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar.** „Bătrânii”, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Bourceanu.** „Povestiri din copilărie”. Prețul à cor. 1.50
- M. Eminescu.** Poezii postume”, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
- N. N. Beldiceanu.** „Chipuri dela Mahala” Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
- Ion Manolache-Holda.** Fete, portrete schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
- II. Chendi.** „Fragments”. Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii” și „Foiletone” scrise. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50
- Al. I. Odobescu** opere complete. Vol. I. Pagini 360. Prețul Lei 1.50.
- M. Sadoveanu.** Amintirile căprariului Gheorghită. Pagini 280. Prețul Lei 2. Din operele complete a lui Ioan Creangă a apărut ediția a doua. Prețul 1 cor. 50 fil plus 20 b. porto.
- „Călăuza stațiunilor balneare” de **Aurel Scurtu.** Prețul 1 cor. 50 fil. plus 20 bani porto.

„In institutul grafic *Minerva*” Bucuresci a apărut „Opere complete” de **N. Nicolescu, C. Stamati și V. Cârlova** la o altă intro singură Broșură. Prețul 1 cor. 50 plus porto 10 bani se poate procura prin Librăria A. Mureșianu Brașov.

In institutul grafic „*Minerva*” a apărut „**Popasuri vânătorești**” de **Ion Bârseanu** pe 205 pagini formatul octav mare prețul cor. 1.50 bani plus 20 bani porto. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu Brașov.

„Doamne ajută-ne”. Schițe din popor de **Romulus Cioflec**, à 2 coroane plus 10 bani porto. A se procura prin librăria A. Mureșianu.

Scierii istorice.

Memorii din 1848-49 de **Vas. Moldovan**, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de **Ioan Rațiu**, prof. ord. la preparandia din Blășiți, Prețul 2 cor.. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribu la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blășiți.

„**Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa**”, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. **Francisc Rieger**

in reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ăr altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„**Pentru memoria lui Avram Iancu**”, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos **Frâncuș** cauza fondului pentru monument tul lui Iancu. Prețul este 1 corână. In România 2 lei plus 5 bani porto.

„**Țeranul român și ungar din Ardeal**”, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„**Românul in sat și la ăste**”. Aceasta este titlul unei nouă cărțițele, de p-l **Ioan Pop Reteganu**, cunoscutul și meritosul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Anunț de căsătorie.

Un tânăr învățator definitiv, din țară, proprietar rural cu gospodărie completă, dorește căsătoria cu fiica unui țaran român din Ardeal. Condițiuni: să fie sănătoasă și harnică, bună menageră, capabilă a conduce o gospodărie țărănească, să știe a scrie și a ceti. Corespondență cu D-l **I. BOBEIU**, Institut, Craiova.

Sz. 381—1907.

sz.

Hirdetmény.

Persány község tulajdonát képező és italméresi engedélyvel egybekötött koresma háza, ezen község iródjában 1907 évi június hó 16-án d. a. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen 1907 évi július 1-től 1910 évi július 1-ig terjedő 3 évre, az itten megtekinthető feltételek mellett bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 600 kor. melynek 10%-a az árverés megkezdése előtt bánatpénzről leteendő.

Zárt ajánlatok is elfogadtatnak, ha azok az ajánlattevő azon kijelentését tartalmazzák „hogy az árverési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti”, azonkivül pedig az elírt bánatpénzel ellátva és a megajánlott évi bérösszeg számokban és betűkben kitüntetve van.

Persány, 1907 május 31-én.

Szászteleki, Fringhiu George, k. jz. k. biró.

IOSIF NAGY,
BRAȘOV, Calea Gărei (lângă Ramificația Tramvaiului).

Are onorea a recomanda On. Public

Atelierul său de cioplitorie de piatră
și marele deposit de **Monumente sepulcrale de marmoră din streinătate și indigenă**, lucrate fin și durabil. Esecutare de mobile din table de marmoră. Deposit de Granit, Syemit, Labrador, Andesyt și petri de năsip durabile. **Monumente**, care se capătă dela 20 cor. până la 2000 cor. Nicăiri nu se poate procura mai ieftine, fiind din mâna primă.

Iau în antreprisă ori-ce fel de lucru de cioplit piatră la zidiri.

In cas de trebuință a se adresa direct, fără mijlocire de agenți, prin aceasta să face multă economiă. (6-0.)

„**NÄDLÄCANA**”,
institut de credit și de economii, societate pe acții în **MAGYLAJ** (Csanád-m.)

Concurs

pentru ocuparea **postului de practicant** cu salariu anual de 840 coroane și de oficial cu salariu anual de 1200 cor. și tantiemă statutară. Reflectanții să-și adreseze oferta direcțiunii institutului „**NÄDLÄCANA**” în **Nagyjak** (Csanád-m.) până inclusive 15 Iunie st. n. 1907, având să documenteze că au absolvat școala comercială, — reflectanții la postul de oficial, că au și praxă de bancă — și in fine să se pronunțe, că la eventuală alegere, când pot să-și ocupe postul.

2875,1-3. Direcțiunea.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei”
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunar.

Băile alcalino-muriatice
dela **Sângeorgiu-Român (Oláh-Szentgyörgy, Beszterce Naszódmege).**

Pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, clorure metalice și acid carbonic intreo cele mai renumite ape minerale din Europa. Se aplică ca cură de beut cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la **obstipație cronică, la hyperemie de ficat, la disolvarea pietrelor de beșică, biliare și rinichi, la haemoroidă, la blenorhoe, (Triper) și catare de uter, la afecțiunile catarale ale căilor respiratoare, la debilități nervoase (neurastenii, hysterie), la reumatisme și podgră, la scrofulă etc.**

Ca bac (scaldă) influențează minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonice, uterinare etc., precum și deosebitele boale de piele.

Inceperea sezonului din 15 Iunie și durează până la finea lui Septembrie 1907.

O mulțime de odăi corăspunzător mobilat stau la dispoziția publicului in preț dela 1—4 cor.

Bucătărie foarte bună și ieftină.

In salonul de cură sunt disponibile jurnale, bibliotecă etc. Parc și alea (promenadă) pe terenul băilor. — Locuri de excursiune in înalții munți din vecinătate etc. — Muzică bună permanentă.

Prețul unei calde (calde) 1 cor., unei reci 40 fileri.
Ultima stațiune a căii ferate e **Ilva-mică (Kis-ilva)**, unde in orice timp stau trăsuri comoade la dispoziția publicului.

Medic de scaldă: Dr. WILHELM BUDACKER.

Prospecte trimite franco Direcțiunea băilor.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vândătorii de cărți prin orașe și târguri este cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu”

pentru credincioșii de religieuna ortodoxă română, cuprindend rugăciuni de dimineața și de seară, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folositoare 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acosta carte de rugăciuni artistică legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acosta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „*Lauda lui Dumnezeu*” s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și toate in preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură traicică neagră și aurită cu seu fără chip sfânt	Cor. b. —.90	Imit. de fildes cu catifea și inchietore	Cor. b. 2.65
Imit. de fildes in alb seu negru	1.60	” ” ” cu catifea și po-dobă mai mare	3.10
” ” ” cu inchietore	1.80	Vindătorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.	
” ” ” ou cadriu argintat și inchietore	2.10	Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „ <i>Cartei de rugăciune</i> ” întocmite de protopresbiterul Calistat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprindend asemenea toate rugăciunile noastre folositoare ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.	

Prețul acestei cărți:

- In pânză neagră . . . . . cor. 1.—
- ” ” ” ceva mai luxosă . . . . . cor. 1.20
- ” ” ” format ceva mai mare . . . . . cor. 1.40

Tote acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vândătorii.

Articole de toaletă: Săpunuri de toaletă, Parfumerie, Eau de cologne, Pudră, Pomadă, Cremă, Pastă pentru dinți, Apa de gură, precum și articoli pentru cultivarea pielei, fabricat strein și indigen. Asortiment bogat, se capătă cu preț foarte ieftin la **G. EITEL, Strada Vămei 18.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.